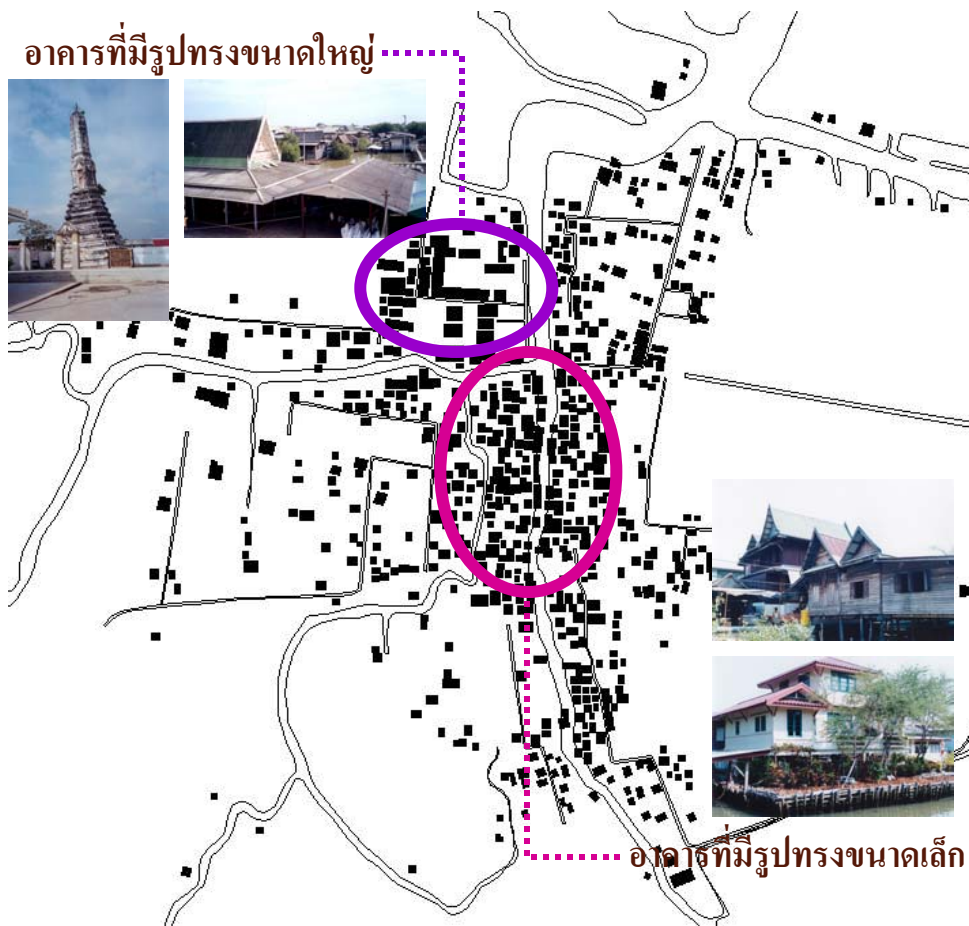

การวิเคราะห์ชุมชน

องค์ประกอบทางกายภาพ

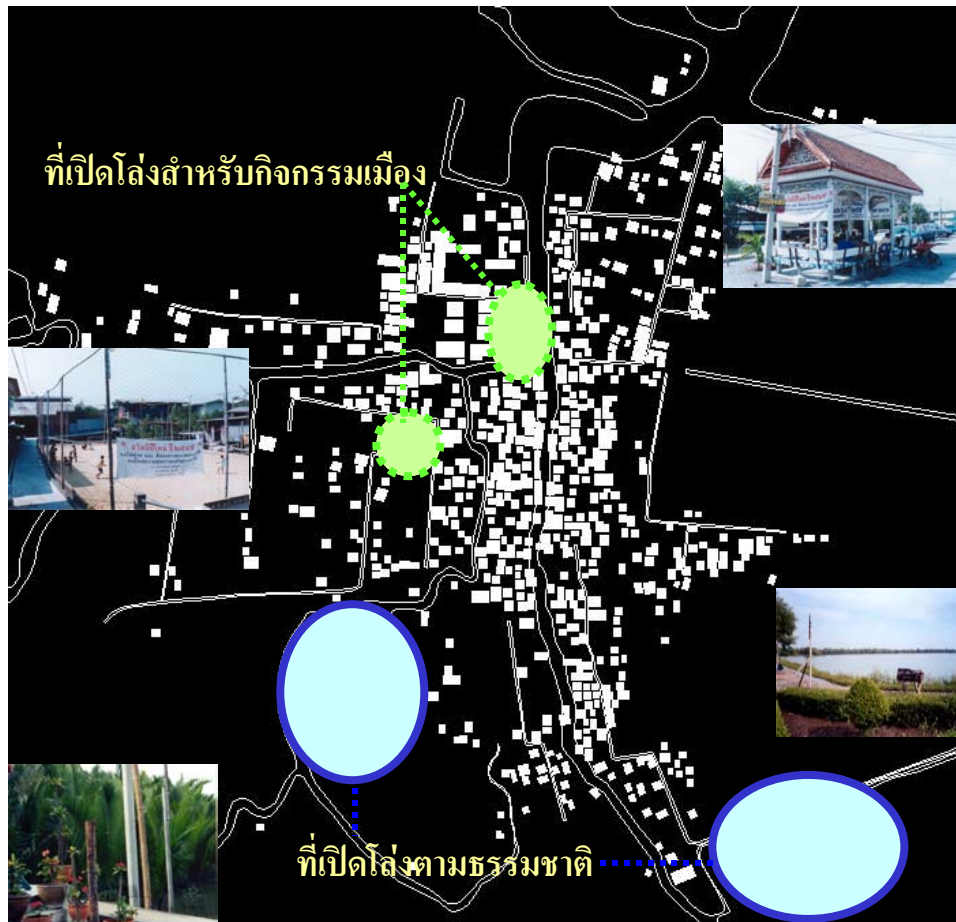
Pattern : รูปแบบของเมือง ลักษณะของการตั้งถิ่นฐานเกิดตามเส้นทางสัญจรสายหลักได้แก่ คลองสาขาและคลองลัด

Grain : เนื้อเมืองส่วนใหญ่มีลักษณะที่ค่อนข้างละเอียดเนื่องจากเป็นบ้านพักอาศัยหลังเล็กๆ ซึ่งเกาะตัวอยู่ตามลำคลองและทางเดิน มีเพียงบริเวณวัดและโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณทางเข้าชุมชนที่เป็นอาคารขนาดใหญ่ขึ้นมา

Texture : ลักษณะพื้นผิวขององค์ประกอบเมืองมีลักษณะที่ค่อนข้างละเอียด อันเนื่องมาจากวัสดุที่นำมาก่อสร้างบ้านเป็นไม้และมีรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน

Figures

องค์ประกอบทางกายภาพ

Ground

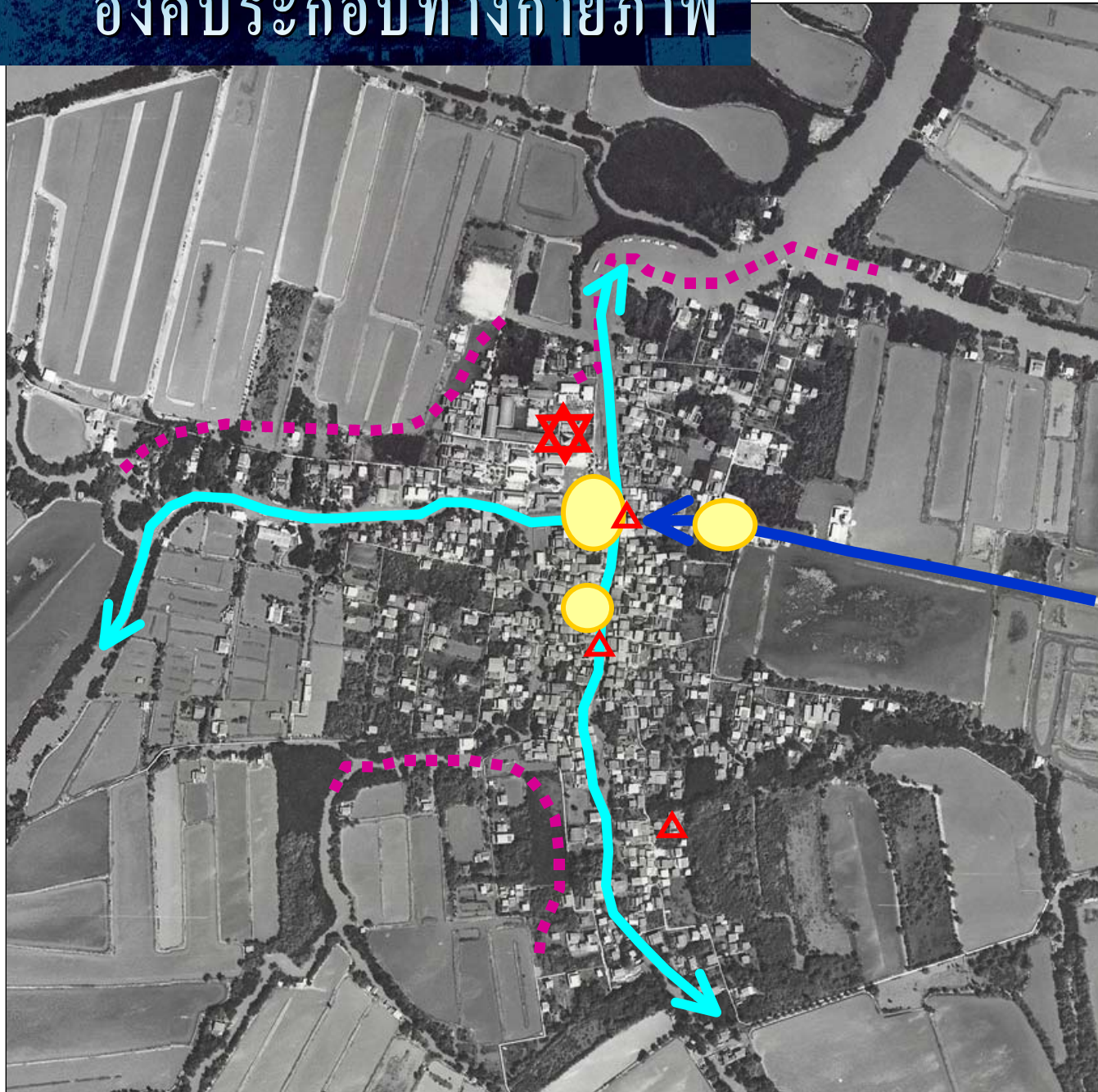
Space : ที่ว่างในชุมชน

แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

Urban Space : ที่เว้นว่างของเมือง ซึ่งเกิดจากรูปด้านหน้าอาคารและพื้นล่าง ในชุมชนแห่งนี้มีไม่มากนัก ที่มีอยู่ก็เป็นพื้นที่ขนาดเล็กๆ เนื่องจากการปลูกเรือนค่อนข้างชิดกัน

Open Space : ที่เปิดโล่ง ซึ่งหมายถึงธรรมชาติที่ถูกนำเข้ามาภายในหรือรอบๆ เมือง สำหรับที่เปิดโล่งของชุมชนบ้านสาขลา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ที่เปิดโล่งสำหรับประกอบกิจกรรมเมือง ได้แก่ สนามเด็กเล่นและลานหน้าวัด และที่เปิดโล่งตามธรรมชาติ ได้แก่ พื้นที่ป่าจาก ป่าชายเลน และนาทุ่ง

องค์ประกอบทางกายภาพ

การวิเคราะห์องค์ประกอบทางกายภาพของชุมชน

- ☆ △ Landmark
- Node
- ⋯ Edge
- Path

องค์ประกอบทางกายภาพ

Landmarks (จุดสังเกต) : ลักษณะเด่นภายในชุมชนที่ปรากฏแก่สายตาโดยทั่วไป ซึ่งช่วยให้ผู้คนสามารถกำหนดพื้นที่และตำแหน่งที่อยู่ของตนเองในชุมชนได้ สำหรับจุดสังเกตในชุมชนบ้านสาขลานี้ ได้แก่ พระปรางค์เอียง วัดสาขลา และศาลเจ้าซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของชุมชน

Nodes (จุดศูนย์รวม) : ศูนย์กลางของกิจกรรมซึ่งจะสังเกตเห็นการเคลื่อนไหวของกิจกรรมอยู่เกือบตลอดเวลา ได้แก่ บริเวณท่ารถ ปากทางเข้าชุมชน บริเวณลานหน้าวัดสาขลา และบริเวณตลาดของชุมชน

Edges (ขอบเขต) : จุดสิ้นสุดของย่านหรือชุมชน ในชุมชนบ้านสาขลา สังเกตเห็นจุดสิ้นสุดได้แก่ แนวคลองสาขลา และบริเวณถัดจากทางเดินในชุมชนที่เป็นบ่อกุ่มและป่าจาก

Paths (ทางสัญจร) : เส้นทางสัญจรหลักและรอง ที่ผู้คนใช้ในการสัญจรไปมาในชุมชนมีอยู่ 2 ระบบคือ เส้นทางสัญจรทางบก ได้แก่ ถนนทางเข้าชุมชนและทางเดินในชุมชน ส่วนทางน้ำ ได้แก่ คลองสาขลา และคลองลัด ซึ่งชาวบ้านใช้สัญจรโดยใช้เรือหางยาวและเรือพาย

เอกลักษณ์การตั้งถิ่นฐาน

บ้านสาขลา เป็นชุมชนริมน้ำ ซึ่งมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานเกาะกลุ่มกันอยู่ตามลำคลองสายหลักได้แก่ คลองสาขลาและคลองตัด และเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ทะเล พื้นที่จึงมีลักษณะพิเศษที่ได้รับผลจากทะเล อันได้แก่ พื้นที่ เป็นดินเลนและมีป่าชายเลน รวมถึงปรากฏการณ์น้ำขึ้น น้ำลง น้ำเกิด น้ำตาย น้ำเทื่อ น้ำทาม และอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดลักษณะการตั้งถิ่นฐานดังเช่นที่เป็นอยู่ คือ **การสร้างเรือนใต้ถุนสูง และอยู่ชิดกัน** มีตุ่มเก็บกักน้ำเป็นจำนวนมากเนื่องจากต้องรองน้ำฝนไว้ใช้ เพราะน้ำในลำคลองเป็นน้ำกร่อย มีพืชพรรณธรรมชาติอย่างเช่นต้นจากและต้นโกงกาง รวมถึงการใช้สอยของชาวบ้านก็เป็นลักษณะทางกายภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ชุมชนบ้านสาขลามีลักษณะที่ต่างจากชุมชนชายเลนอื่นๆ ก็คือ การที่เป็น **ชุมชนปิด** คือ ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นจุดปลายของเส้นทางคมนาคม ทำให้ไม่มีการสัญจรผ่านชุมชน ผู้ที่สัญจรมาก็คือคนในชุมชนเองและผู้ที่ตั้งใจเข้ามาในชุมชนจริงๆ ส่งผลให้ยังไม่มีการพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคเท่าใดนัก โดยเฉพาะถนนภายในชุมชน ที่ไม่สามารถนำรถยนต์เข้าไปใช้ได้ มีเฉพาะรถจักรยานและรถมอเตอร์ไซด์เท่านั้น การพัฒนาในชุมชนจึงยังมีน้อย ซึ่งก็ส่งผลให้รูปแบบบ้านเรือนไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก อีกทั้งลักษณะโครงสร้างทางสังคมเป็นสังคมที่มีลักษณะของสังคมชนบท ประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่อาศัยเดิมที่อยู่มาตั้งแต่บรรพบุรุษ การตั้งบ้านเรือนอยู่กันอย่างใกล้ชิด

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

รูปแบบของอาคารบ้านเรือนในชุมชนบ้านสาขลาแห่งนี้ แม้ว่าจะไม่ได้มีลักษณะที่โดดเด่นต่างจากบ้านเรือนไทยริมน้ำในชุมชนอื่นๆ มากมายเท่าใดนัก เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของบ้านในแต่ละหลัง แต่เมื่อบ้านเหล่านั้นที่มีความแตกต่างกันในรูปแบบตามยุคสมัยที่ก่อสร้าง กลับมารวมอยู่ด้วยกันได้อย่างผสมกลมกลืนและดูเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน ทำให้เกิดเอกลักษณ์ด้านสถาปัตยกรรมของชุมชนขึ้นมา

บ้านเรือนต่างยุคสมัยเหล่านี้ ได้เล่าถึงความเป็นมาและพัฒนาการของชุมชนด้วยตัวของมันเองได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้มาเยือนสัมผัสได้ถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมซึ่งผ่านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม และได้รับเอาความเจริญแบบตะวันตกเข้ามาประยุกต์ใช้ในชุมชน โดยยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ความเป็นชุมชนเอาไว้ได้เป็นอย่างดี

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

รูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่แตกต่างแต่ดูกลมกลืนของอาคารบ้านเรือนในชุมชนบ้านสาขลา

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

เปรียบเทียบรูปแบบของเรือนไทยแบบดั้งเดิมและบ้านทรงไทยประยุกต์ ซึ่งเห็นได้ว่ามีลักษณะร่วมที่ช่วยให้สถาปัตยกรรมที่ต่างยุคสมัยทั้งสองอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมกลมกลืน

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

ส่วนประกอบของอาคารบ้านเรือน

ส่วนประกอบของอาคารบ้านเรือนทั้งเก่าและใหม่ มีลักษณะร่วมและผสมกลมกลืนกันอย่างลงตัว แม้ว่ารูปแบบของอาคารจะมีการพัฒนาไปตามยุคสมัย หากแต่ชาวบ้านสาขาลาก็ยังคงนิยมที่จะรักษาเอกลักษณ์อันนี้เอาไว้ ทำให้ผู้ที่ได้เข้าไปสัมผัสพบเห็น รับรู้ถึงเรื่องราวที่เล่าขานผ่านทางสถาปัตยกรรมของชุมชนได้เป็นอย่างดี

เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

ศาลพระภูมิ

ส่วนประกอบของอาคารที่เกี่ยวกับคติความเชื่อ

ลักษณะการตั้งศาลพระภูมิแบบยกสูง ซึ่งพบเห็นได้โดยทั่วไปในชุมชน เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนริมน้ำที่มีน้ำท่วม ซึ่งแทบจะหาไม่ได้อีกแล้วในปัจจุบัน ในชุมชนบ้านสาขตายังคงรักษารูปแบบและคติความเชื่อเกี่ยวกับพระภูมิเจ้าที่ไว้ อย่างเหนียวแน่น ซึ่งมีผลดีต่อจิตใจให้อยู่อาศัยในบ้านอย่างร่มเย็นเป็นสุข

ความเชื่อมโยง

ความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนบ้านสาขากับชุมชนอื่นๆภายนอก จะพบว่า ความเชื่อมโยงดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับชุมชนต่างๆ ในประเทศไทย ที่จะได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบจากสังคมเมือง โดยเฉพาะจาก**เทคโนโลยีสมัยใหม่** **โรงงานอุตสาหกรรม** **การท่องเที่ยว**และ**กิจกรรมที่สนับสนุนจากรายการทีวี** ต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิต

นอกจากนี้ ความเจริญทางการคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนน จึงทำให้ชุมชนต่างๆ สามารถมีรูปแบบและเส้นทางการเข้าออกพื้นที่ได้เพิ่มมากขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการสัญจรทางเรือของผู้คนเหมือนอย่างเช่นในอดีตจึงลดน้อยลง ความสัมพันธ์ของกิจกรรมระหว่างชุมชนจึงขาดหายไป ปัญหาทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการอพยพทั้งถิ่นฐาน การลี้ภัยมีปัญญาท้องถิ่น หรือปัญหายาเสพติด และเกมส์คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของเยาวชนในชุมชน ก็เกิดขึ้นตามความเจริญและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้วย

SWOT Analysis

Strength

จุดแข็ง ของการอนุรักษ์ในชุมชน จะพบว่า ชุมชนบ้านสาขายังคงมีสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์ ยกตัวอย่างเช่น พระปรางค์เอียง ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยว อีกทั้งชาวบ้านในชุมชนยังคงมีความรู้จักรักมักคุ้นกัน ผูกพันกันเป็นอย่างดี ตามลักษณะเด่นของสังคมและวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชาวบ้านทั้งหมดบ้าน มักจะเป็นญาติพี่น้องกัน และมีศูนย์รวมจิตใจอย่างหลวงพ่อโต ที่วัดสาขลา ซึ่งจุดแข็งทั้ง 3 จุดนี้จะนำไปสู่ความสามัคคีในการร่วมมือกันอนุรักษ์ทั้งในเชิงกายภาพและวิถีชีวิตต่อไป

นอกจากนี้ในชุมชนยังมีผลผลิตที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป โดยเฉพาะกุ้งเหยียด หรือกุ้งหวาน ซึ่งเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ผสมผสานกับฝีมือในการทำของคนในชุมชน เช่นเดียวกับขนมไทยโบราณแบบชาววังที่อร่อย ซึ่งจะเป็นจุดแข็งอีกหนึ่งจุดในการประชาสัมพันธ์เพื่อนำมาหารายได้ท้องถิ่นให้กับชุมชนได้ ในขณะที่ลักษณะของพื้นที่และรูปแบบการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนเอง โดยเฉพาะกับการมีข้อจำกัดของพื้นที่ ซึ่งสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้เฉพาะทางเดินเท้าและทางจักรยาน ทำให้ชุมชนไม่เกิดการขยายตัวและยังคงเป็นชุมชนปิด ที่ยังคงไว้ซึ่งลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไทยที่พึ่งตนเองได้โดยอาศัยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เอื้อต่อการดำเนินชีวิต

SWOT Analysis

Weakness

สำหรับจุดอ่อนของการอนุรักษ์ที่สำคัญก็คือ การขาดความรู้ในการอนุรักษ์ เช่น การบูรณะซ่อมแซมพระปรางค์เอียง ซึ่งกระทำโดยผิดวิธี ทั้งนี้ อาจเกิดจากการขาดการสนับสนุนของหน่วยงานที่มีความรู้ อาทิเช่น กรมศิลปากร ด้วย ในขณะเดียวกัน แม้ชาวบ้านในชุมชนจะมีการรู้จักกันเป็นอย่างดี แต่ก็ยังขาดการรวมกลุ่มและการเคลื่อนไหวอย่างจริงจังทำให้ไม่มีแรงสนับสนุนในการอนุรักษ์และพัฒนา ทำให้สถาปัตยกรรมอย่างเช่นพระปรางค์เอียง หรือ เรือนไทยเดิม ถูกปล่อยให้เสื่อมโทรม โดยปราศความเอาใจใส่ในการดูแลรักษาซึ่งเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทย

SWOT Analysis

Opportunity

ปัจจุบันได้มีบริษัททัวร์ต่างๆ จัดกิจกรรมทัวร์มานมัสการหลวงพ่อดโต หรือมาชมพระปรารักษ์เอียงที่วัดสาขาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งรายการทีวีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกินกับเกม ตะลอนทัวร์ ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวต่างๆ ถือเป็น**โอกาส**ที่สำคัญในการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชุมชน และสร้างความตื่นตัวและความรู้สึกภาคภูมิใจให้กับชาวบ้านในชุมชน อย่างไรก็ตาม การเติบโตของการท่องเที่ยว ซึ่งอาจนำรายได้มาสู่ชุมชนบ้านสาขา แต่หากมีการขยายตัวมากเกินไป จนทำให้ไม่สามารถควบคุมการขยายตัวของ การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่ดีงามได้ ก็จะกลายเป็นผลเสียมากกว่าผลดีที่จะตกแก่ชุมชนอย่างแท้จริง

Threat

ในขณะเดียวกันโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโรงงานขนาดใหญ่ที่กระจายตัวเป็นจำนวนมากในจังหวัดสมุทรปราการ อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน โดยเป็นแรงดึงดูดให้เกิดการย้ายและตั้งถิ่นฐานไปทำงาน ซึ่งถือเป็น**ภาวะคุกคาม**ที่จะทำให้ชุมชนขาดวัยแรงงานในการเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวที่สำคัญต่อการพัฒนาการอนุรักษ์

คุณค่าอันควรอนุรักษ์

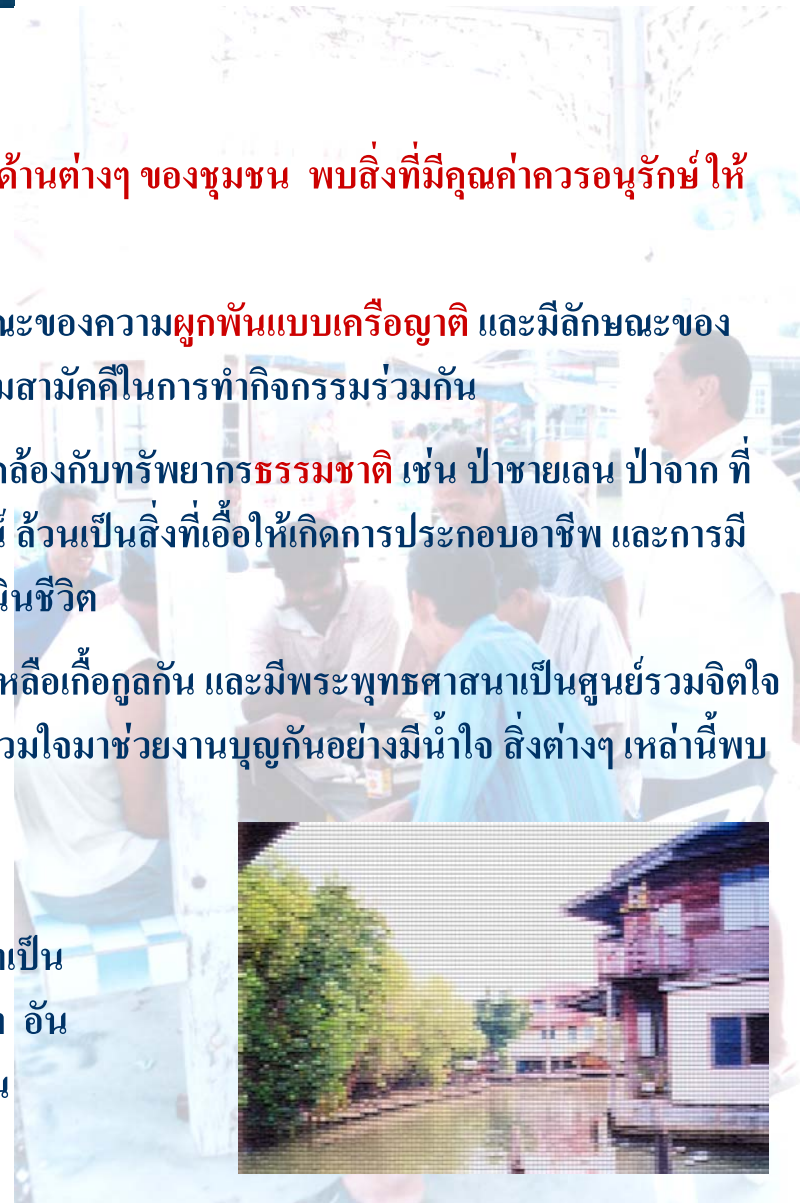
จากการศึกษาสภาพทั่วไปและลักษณะทางด้านต่างๆ ของชุมชน พบสิ่งที่มีคุณค่าควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต โดยมีประเด็นหลักๆ ดังนี้

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่เป็นลักษณะของความผูกพันแบบเครือญาติ และมีลักษณะของครอบครัวขยาย ทำให้เกิดความรัก ความคุ้นเคยและความสามัคคีในการทำกิจกรรมร่วมกัน

การพึ่งพาตนเองโดยมีความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ป่าจาก ที่เป็นต้นกำเนิดของชีวิตและความสมดุลของระบบนิเวศน์ ล้วนเป็นสิ่งที่เอื้อให้เกิดการประกอบอาชีพ และการมีชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ถือเป็นคุณค่าที่ดีเหมาะสมแก่การดำเนินชีวิต

ลักษณะวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมไทยที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ เช่น ประเพณีงานบวช งานศพ ซึ่งชาวบ้านจะร่วมแรงร่วมใจมาช่วยงานบุญกันอย่างมีน้ำใจ สิ่งต่างๆ เหล่านี้พบเห็นได้น้อยจากชุมชนเมืองในสังคมปัจจุบัน

การปลูกเรือนที่อิงกับสภาพทางธรรมชาติ ที่มีอยู่เดิม โดยไม่ทำลายหรือปรับเปลี่ยนจนเกินความจำเป็น พึ่งพาอาศัยอยู่ตามริมคลอง และมีความผูกพันกับสายน้ำ อันแสดงออกมาในรูปของลักษณะทางสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

แนวโน้ม

ชุมชนบ้านสาขลาเป็นชุมชนดั้งเดิม ที่ได้ผ่านกาลเวลามานานหลายยุคหลายสมัย มีสิ่งต่างๆ ผ่านเข้ามามากมาย มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสั่งสมจนเกิดเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งแตกต่างจากที่อื่น เป็นลักษณะเฉพาะตัว อันได้แก่ การตั้งถิ่นฐาน รูปแบบสถาปัตยกรรมและอาคารบ้านเรือน ลักษณะทางสังคมที่สัมพันธ์กันแบบเครือญาติ และวิถีชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรอนุรักษ์ จากนั้นชุมชนก็ได้มีวิวัฒนาการและมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา การพัฒนาแบบตะวันตกถูกส่งผ่านมาจากกรุงเทพฯ และเมืองปากน้ำ โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านการท่องเที่ยวซึ่งทำให้บ้านสาขลาเป็นที่รู้จักมากขึ้น และก็นำสิ่งต่างๆ อาทิเช่น เทคโนโลยี ความเจริญทางด้านวัตถุ เข้ามาสู่ชุมชน ขณะที่ชุมชนได้รับความเจริญดังกล่าวเข้ามา เอกลักษณ์ของชุมชนมีแนวโน้มที่จะเสื่อมลงเรื่อยๆ แม้ว่าข้อจำกัดด้านพื้นที่ของชุมชนอาจจะส่งผลในแง่บวกต่อการเก็บเอาเอกลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ แต่ถ้าคนในชุมชนไม่ได้มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงสิ่งที่ดี ที่พวกเขา มีอยู่ ก็จะทำให้ส่งผลในแง่ลบต่อการอนุรักษ์ ชุมชนในอนาคต

สรุป

จากการศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของชุมชน เอกลักษณะรวมถึงคุณค่าอันควรแก่การอนุรักษ์ของชุมชน จึงสามารถสรุปได้ว่าการที่จะรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ได้นั้น คนในชุมชนเองจะต้อง**เห็นคุณค่า**และมีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนครอบครองเป็นเจ้าของ รวมทั้งมีการริเริ่มที่จะเก็บรักษาเอาไว้ได้อย่างเหมาะสม

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์ และการพัฒนา ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนในชุมชนสามารถช่วยกันพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืน โดยที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนนี้

แต่การดำเนินการใดๆ จะสำเร็จไปมิได้หากขาดซึ่งการรวมกันเป็นหนึ่งเดียว และ**ความสามัคคี**ของคนในชุมชน เพื่อที่จะลงมือปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จเล็กๆ เพื่อสร้างพลังใจก้าวสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ต่อไป และมี**การถ่ายทอด**สิ่งต่างๆ เหล่านี้สู่คนรุ่นหลัง เพื่อมิให้คุณค่าของชุมชนเลือนหายไปกับกาลเวลา ...

สิ่งที่ได้เรียนรู้

พวกเราได้อะไรในการศึกษาคั้งนี้ พวกเราได้เปิดมุมมองทางด้านความคิด ทำให้เห็น
สิ่งต่างๆ ในมุมมองที่กว้างขึ้นได้เห็นและเรียนรู้เอกลักษณ์ของชุมชนบ้านสาขลา เพราะว่า
สิ่งเหล่านี้คือคุณค่าทางวัฒนธรรม ที่ไม่ควรจะลบเลือนหายไปกับกาลเวลา...

ได้ค้นหาเอกลักษณ์ของชุมชน เริ่มตั้งแต่การ
เลือกชุมชนในการศึกษา ทำให้ได้คิดและได้
มองถึงคุณค่าของแต่ละชุมชน ซึ่งบางครั้งได้
รับรู้แค่เพียงในสิ่งที่มีคนกล่าวเอาไว้...

เหมือนไปย้อนกลับไปมองอดีตที่ผ่านมา
และสังเกตได้ว่าสิ่งที่เคยเห็นในสมัยเด็กๆ
ซึ่งหาไม่ได้แล้วในที่ที่เราอยู่ ยังคงถูกเก็บ
รักษาไว้ ณ ที่แห่งนี้และอาจมีอีกในที่อื่นๆ

ได้รู้จักสังเกตและค้นหาคุณค่าที่มีอยู่ในสิ่งต่างๆ
รอบตัว โดยเฉพาะในสิ่งที่ดี ที่เคยมองข้ามไป
และพบว่าทุกสิ่งล้วนมีคุณค่าด้วยตัวของมันเอง
เพียงแต่เราจะรับรู้และรักษาเอาไว้หรือไม่...

อ้างอิง

หนังสืออ้างอิง

Kevin Lynch , “Image of the City”

สิรินาท เรืองชีวิน , “แนวทางการแก้ไขปัญหาคือที่อยู่อาศัย : กรณีศึกษาชุมชนบ้านสาขลา ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ” 2542

เว็บไซต์

“ระเบียงผังเมือง:เว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอนของ รศ. ดร. วรณศิริ ปิรพันธุ์”

<http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~pwannasi/>

ขอขอบคุณ

รศ.ดร.วรรณศิลป์ ฟิรพันธุ์ สำหรับโอกาสในการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ใหม่ๆ
ท่านเจ้าอาวาสวัดสาขลา สำหรับข้อมูลและประวัติความเป็นมาของบ้านสาขลา
บรรดาคณาจารย์ทุกท่านและชาวบ้านสาขลาทุกคน สำหรับความมีน้ำใจ
รวมทั้งข้อมูล ความคิดเห็นและประสบการณ์ที่มอบให้
ที่จะลืมเสียมิได้ก็คือ เพื่อนๆ ชาวผังเมือง 26 สำหรับคำแนะนำ ดิชม และกำลังใจ
ในขณะที่สู้อดหลับอดนอนมาด้วยกัน...

One ring
to
bring you all

ขอบคุณสำหรับผู้ที่ติดตามศึกษางานของพวกเราจนถึงหน้าสุดท้ายนี้
ขอบคุณอีกครั้ง : Thank you again